

ՈՒՆԱԿԻԱՆ ՀՍՄԱՋԴԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄԸ ԺՈՂՈՎՐԸ

1945 թ. հունիսի 16-ին Ս. Էլմիածնում գումարվելու է Համադպային Եկեղեցական ժողովը:

Համադպային Եկեղեցական ժողովը հայոց եկեղեցու գերագույն օրգանն է:

Հունիսի 16-ին գումարվելիք Համադպային Եկեղեցական ժողովը դրադվելու է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրությամբ, ինչպես և մի շարք եկեղեցական կարևոր հարցերի ճանարկմամբ ու լուծմամբ:

Համադպային Եկեղեցական ժողովը գումարվում է համաշխարհային երկրորդ պատերազմի պատմական այնպիսի ժամանակաշրջանում, երբ մեր Մեծ Միության և դաշնակից պետությունների միահամուռ ջանքերով վաթսիստվում է Ֆաշիզմի աշխարհավեր ուժը և Ֆաշիզմը խալառ ջրնջվում աշխարհի երեսից:

Ֆաշիզմը սպիտակաթյուններ ու մահ սիրելով ամբողջ աշխարհում, խախտեց բոլոր ազատասիր ժողովուրդների խաղաղ աշխատանքի ընթացքը, սպերեց մեր շեն քաղաքները, պղծեց դարավոր սրբությունները, կործանեց և հողին հավասարեցրեց պատմական կոթողները, գլխաւթյան ու արվեստի հիմունքը հուշարձանները:

Ֆաշիզմը դրեց իր ահալոր բռունցքը ժողովուրդների մաշի ու հոգու վրա, աշարքեց եկեղեցիները, վանքերը, տաճարները, ծաղրեց ժողովուրդների ազգային նվիրական զգացմունքները, տանջեց ու լկեց բոլորապիտ հավատացյալների և եկեղեցու բազմաթիվ ներկայացուցիչների:

Նվ այսօր, երբ Ֆաշիզմի զնդանից ազատագրվել են բազմաթիվ ժողովուրդներ և շարունակում են ազատագրվել ուրիշ-

ները, դրանց առաջ բացված են ստեղծագործ աշխատանքի լայնարձակ հորիզոններ և փայլուն հեռանկարներ: Այդ ստեղծագործ աշխատանքներից անմասն չի կարող մնալ հայ եկեղեցին և հավատացյալը, որը իր հոգևոր և բարոյական վերմ ափսոսությամբ օժանդակել է և շարունակում է օժանդակել Ֆաշիզմի ոչնչացմանը:

Ֆաշիզմի բռնության կապանքներից ազատագրված ժողովուրդները լծվում են ստեղծագործ աշխատանքի, միջնադարյան խավարի անարգ ներկայացուցիչների թողած մոխրակույտերի միջից, որպես մի փլունիկ, վերստին փթթում է ժողովուրդների ազատ ու խաղաղ կյանքը:

Հայոց եկեղեցին, որ հնարավորութուն է ստանում գումարելու իր գերագույն օրգանը՝ Համադպային Եկեղեցական ժողովը պատմական այսպիսի նշանակալից օրերում, անտարակույս, շնորհապարտ է Սովետական Խլխանության:

Ս. Էլմիածնում գումարվելիք Համադպային Եկեղեցական ժողովի առաջ դրված են և իրենց լուծմանն են սպասում մի շարք լուրջ խնդիրներ, որոնք ծնունդ են առել հայ եկեղեցական կյանքում:

Համադպային Եկեղեցական ժողովի օրակարգում դրված հարցերի մեջ առաջնակարգ և կենտրոնական նշանակություն ունեն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի և նրա տեղակալի ընտրութունը, հոգևոր ճեմարանի բացումն ու պահպանումը, հայոց եկեղեցու սահմանադրութունը վավերացումը, Ս. Էլմիածնի և նրան ենթակա հաստատությունների պահպանութունը և ապահովումը, Ս. Էլմիածնի Մայր Տաճարի հիմնական վերանորոգութունը և այլն:

ինչպէս տեսնում ենք, Համադպարին Եկեղեցական ժողովի օրակարգում դրված հարցերը հրատարակ են ու կարող շուտով լուծման: Նրա օրակարգը ինքնին վերաբերում է, որ Համադպարին Եկեղեցական ժողովը կոչված է Հայաստանյայց եկեղեցին բարեկարգելու, Մայր Աթոռը էլ ավելի ծաղկեցնելու:

Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռը դարերից է վեր եղել է համայն հայութեան խոշորագույն հոգևոր—կրոնական օջախը, նրա հոգևոր կյանքի կենտրոնակ աղբյուրը: Ս. Էջմիածնի եղել է սերված, փառաբանված և դուրսդրված իշխանական սրբավայրը: Այդ է պատճառը, որ հավատացյալ հայը, ուր որ էլ նա լինի, իր հայացքն ուղղում է Ս. Էջմիածնին և Մայր Հայրենիքին, ու գեղարվում, ապրում և շնչում է նրանով:

Ս. Էջմիածնի խոշոր դեր է կատարել պատմական անցյալում, հետևել է վատ և անշեջ պահելու հայ հավատացյալների միասնութեան ջրհը, համառ կերպով պայքարել է հայրենասիրութեամբ ու վատ կարողով զինելու ի սխրուհ աշխարհի հայ համայնքներին և նրանց դերը պահելու ամեն տեսակ տարածերժ աղեղնություններից: Ս. Էջմիածնի նրանց մեջ բորբոքել է ազնիվ սեր դեպի Մայր Հայրենիքն ու Ս. Աթոռը: Եվ նա հասել է իր նպատակին: Սակայն Ս. Էջմիածնի և Սմենայն Հայոց կաթողիկոսութիւնը դեռևս շատ անկիւններ ունեն, նամանավանդ Հայրենիքի դուրս դառնող հայ համայնքներին մեջ:

Հայրենիքի կարոտն իրենց սրտի մեջ, նրա ձայնը իրենց ականջներում, Մայր հայրենիքից դուրս ապրող հայը կարեք է զգում մայրական դուրդուրանքի, հայրենական խոռքի, անկաշառ և ազնիվ դործի, ինչպէս կրոնական-եկեղեցական բնագավառում, նույնպես և կրթական-կուլտուրական առարկանում: Ահա թե ինչո՞ւ նրա հայացքը շարունակ ուղղված է դեպի Ս. Էջմիածնի և Մայր Հայաստանը:

Աղգային Եկեղեցական ժողովի գումարումը և Սմենայն Հայոց կաթողիկոսի ընտրությունը այժմեական են և նշանակալից երևույթ մեր կյանքում:

Եվ քանի որ Աղգային Եկեղեցական ժողովին է վերապահված նշված կարևոր հարցերի քննարկումն ու լուծումը, հետևաբար նրա դերը և՛ նշանակալից է, և՛ պատասխանատու:

Այս հանդամանքն ինքնին թելադրում է, որ պատգամավորական ընտրութեանն էր, ինչպէս Մայր Հայրենիքում, նույնպես և Սփյուռքի հայութեան մեջ պետք է կատարել համապատասխան լրջութեամբ և ընտրել այնպիսի անձնավորություններ, որոնք կարող և ձեռնհաս լինեն լուծելու և վճռելու Աղգային Եկեղեցական ժողովի օրակարգում դրված վերոհիշյալ ծանրակշիւ հարցերը:

Ողջունելով Ս. Էջմիածնի Աղգային Եկեղեցական ժողովը, մաղթում ենք նրան հաջող ու բեղմնավոր աշխատանք: